

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Bernardini Scardaeonii Patauini Presbyteri de Castitate Libri Septem

Scardeone, Bernardino

Venetiis, 1542

Oportere omni molestia, & solitudine carere, q[...].cunq[ue] diuinis rebus
operam dare constituit cap. i

urn:nbn:de:hbz:466:1-30433

DE MOLESTIIS CONIUGIV.

regrebat apostolus dicēs. Volo autē uos sine sollicitudine
 eē, q̄ sine uxores est sollicitus est q̄ dñi sunt quō placeat
 Deo. Qui uero cū uxore ē, sollicitus est q̄ sunt mūdi, &
 quō placeat uxori. Magnus ergo debetur honos coniugio, q̄
 Deus instituit, & benedixit pp̄ sobolē, at maior
 debetur cœlibatui, quo sese castrant homines pp̄ regnū
 cœlorum. Dicitur adhuc est fortasse quispiā. Nimirum
 accumulasti molestias cōiugiorum, nimirum carnis uxo-
 res. Accumulaui fateor multas: & graues ærumnas con-
 iugatorum cœlibibus, quibus non cōueniunt nuptiæ: sed
 notas, uerasq; & quas inficiari nemo possit, qui rei uxori-
 riæ expertus fuerit. At qui uero plures etiam & duriores
 scripsi esse fornicatorū molestias pro illis quibus, &
 continentiam, & matrimonium commendauit: ut utrun-
 bet eligant: quū nō dū uouerint castitatē quod iccirco fe-
 ci, ut tam coniugatos, quam solutos pariter à uitio for-
 nicationis abstraherem. Legant igitur (quum sic disparti-
 ri necesse sit) que superioribus libris scripsimus, tam cœ-
 libes, quàm coniugati si libet: sed quæ hic scribimus, le-
 gant tantummodo cœlibes. Primus ergo liber sacrarū
 uirginū sit, secundus uerò, tertius q̄rtus, & q̄ntus cœlibū,
 sextus autem coniugatorum, at residuū deinceps quod
 superest, esto præcipue sacerdotum & cœlibum. Suum
 itaque accipiat unusquisque sine quærela, & desinat ma-
 ledicere, ac benedictis detrahere. Sed iam diuina gratia
 freti de coniugatorum molestiis dicere incipiemus.

Oportere oī molestia, & solitudine qcunq; diuinis
 rebus operam dare constituit. Cap. I.

Restat quidem nobis deinceps pro uiribus expli-
 care, quid nam sit, quod tantopere religioso ui-
 ro expediat foeminarum consortia deuitare,
 atque ob id coniugiorum molestias hoc loco effusius
 recensere: quo planius intelligi possit q̄ malorū illadem
 circumferat consuetudo muliebris, & è diuerso quod
 cornu copiae tranquillitatis & pacis plenum afferat con-

tinentia cœlibatus. Quidnam quæso homini sacerdos
 ti, & uiro religioso uel iucundius, uel conducibilis esse
 potest (ut à commodis incipiamus, quàm esse ab omni
 molestia, ac sollicitudine liberum: atque uni tantum rei
 animum intendere, quomodo placere Deo possit, qui
 busque potissimum hostiis litare: quoque ritu creato
 rem suum unice colere: Quod quidem peculiare mu
 nus est, ac proprium sacerdotis: quem decet, quâtes est
 totus, diuino esse cultui m̄cipatum. Neque enim aliud
 intēdēdum est ei, quem spiritus sanctus uocauit in sortem
 hæreditatis domini, & quem hoc in gradu collocauit, q̄
 ne quid de intentione mysteriorum Dei, & de opere spi
 rituali, curis, aut profanæ cuiuspiam rei gratia detraha
 tur. Nam quum, in cunctis rebus omnia rite, ac decen
 ter fieri par sit in sacris uero etiam decētissime fieri oport
 ter. Quare ea forte ratio fuit, quòd Pythagoras in suis
 symbolis legitur prohibuisse discipulos dū interessent
 sacris unguis sibi defecare. Quod est interpretatum, ni
 hil decere leuiter, & ex icuria agere in sacris, quod sit à
 sacris alienum: & quod nos à nobis, uel mentem nostrā
 diuellat quoquomodo ab intentione sacrorum. Quo
 circa scriptum est. Nemo militās Deo implicet se nego
 ciis sæcularibus. Si enim miles sæculi implicari aliis im
 pedimentis non debet, quanto magis miles Christi: &
 si bellatores mundi, quanto magis præcipui adoratores
 Dei: & expugnatores diaboli. Inter omnia autem ne
 gicia, & curas sæculi, nihil arbitror neque grauius, neq̄
 molestius esse, neque quod magis distineat, atque occu
 pet hominem, quàm uita libidinibus dedita. Vbi enim
 eiusmodi cura semel mentem comprehenderit, statim à
 contemplatione cœlestium ad terrena, atque profana
 conuertit, ut iam nihil ferè possit aliud cogitare, quàm
 sæcularia quibus premitur, & uoluptates, quibus affici
 tur. Etenim iuxta illud celebratissimū Platonis elogiū,
 nihil æque humanum animum impedit à diuinitatis in

2. Tim. 2

habebunt huiusmodi. Quid autē hic aliud, tribulationes
carnis sunt, q̄ liberi, & uxores curaq; familiaris, atq; mo-
lestiæ & solitudines id genus milles q̄ parentes, coniuga-
tosq; nunq̄ derelinquunt. Vnde apud comicū legimus,
uere, & ex omnium cōsensu dictū, Duxi uxore, quā ibi mi-
seriā uidi: nati filii, altera cura. Ideo Magnus Basilius. In
primis, inq; occasio mortalibus maxima ad illecebras,
curasq; sæculares, ac ad multas, & anxias cogitationes,
quasi seminariū est matrimoniū. Vere sanè dictū. Nullā
enim inuenies uehementiorē, ualidioremq; naturā, cor-
poriq; innatā cupiditatē, q̄ fœminam uiro, uirumq; fœ-
minā coniungi, quod qdē ratione matrimonii iure me-
ritoq; laudat: ut scilicet sobolē inde sibi p̄curēt, & si po-
stea simul multæ molestæ ac necessarię curæ p̄ueniant.
Neminē molestius occupari, q̄ qui mulieri quoquo-
modo addictus seruiat. Cap. II.

E Nim uero quū omnis occupatio rerū mūdānarū
soleat auocare animū ab intentione diuinorū, ne-
mo sanè grauius, turpiusue occupatur (q̄ sciam)
q̄ q̄ est uel mancipatus uxori, uel fœdo cuius fœminæ
amore copulatus. Sūt. n. hæ curæ tales, ut neq; Deū libe-
re inuocare p̄mittāt, neq; cogitare, aut meditari q̄q; in sy-
gniter. Quid quæso tā multiforme, tā uariè conscissum,
q̄ æstus eiusmodi ardoribus mēs? Quæ nā uitæ ratio
cōstare ei potest, quē oportet ad alterius nō modo sensu-
sum, ac uoluntatē, uerū et ad nutum, uultumq; conuertis
Quo nā pacto getus, aut liber illius habēdus ē animus
cui mulier imperat, p̄scribit, uetatq; suo arbitrio? Hæc. n.
si poscit dādū est, si uocat eundū, si eiicit, ab eundū, si blā-
diē iuxta, ac si minat expauēdū. Hūc hominē sic additū,
atq; obnoxiiū nō modo nō liberū, sed et neq̄ssimum ser-
uū appellādū esse. M. Tullius affirmat, et si sit ex amplif-
sima familia iste ipse p̄gnatus. Nō, n. talia nostris p̄cipe-
rem? seruis, q̄lia sepe numero uxor, & amica iperāt: hæc
marito illa amatorib? suis. Quæ nā uero seruit? est, si ob-

2. Timo. 2

R. iiii